

dr hab. n. med. Piotr Łuczkiwicz
II Klinika Ortopedii i Traumatologii
Narządu Ruchu
Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. Mariana Smoluchowskiego 17,
80-214 Gdańsk
tel. (+58) 349 36 21
plucz@gumed.edu.pl

Recenzja

dorobku naukowego dr. n. med. Jana Tomasza Zabrzyńskiego oraz cyklu publikacji pt. „Badania nad przewlekłymi chorobami ścięgien z uwzględnieniem roli palenia tytoniu w ich patogenezie oraz oceną przydatności aktualnych metod diagnostycznych i terapeutycznych ”

I. Przebieg pracy zawodowej

Pan dr Jan Tomasz Zabrzyński uzyskał tytuł lekarza w 2012 roku, na Wydziale Lekarskim, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W 2018 roku otrzymał stopień doktora nauk medycznych, na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: „Ocena patologii ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia w przebiegu procesu tendinopatii z wykorzystaniem ultrasonografii, artroskopii, mikroskopii świetlnej oraz elektronowej”, wykonanej pod kierunkiem prof. Dr. hab. n. med. Dariusza Grzanki z Katedry Patomorfologii Klinicznej Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy. Należy nadmienić, że niniejsza praca doktorska została wyróżniona przez Radę Wydziału Lekarskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W 2019 r. roku Habilitant uzyskał dyplom specjalisty w zakresie Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

Od 2020 r., w ramach wolontariatu, prowadzi wykłady fakultatywne z zakresu histologii tkanki ścięgnowej, dla studentów I roku kierunku lekarskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, oraz wykłady i seminaria na temat regeneracji tkanek oraz patologii układu mięśniowo-szkieletowego dla studentów II, III oraz IV roku Wydziału Lekarskiego.

Od 2020 roku pracuje w ramach wolontariatu w Klinice Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii, Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

II. Ocena dorobku naukowego

Zgodnie z zestawieniem, potwierdzonym przez Bibliotekę Medyczną Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dorobek naukowy Habilitanta obejmuje 31 oryginalnych, pełnotekstowych prac naukowych. Przed uzyskaniem stopnia doktora dr Zabrzyński był pierwszym autorem 5 prac pełnotekstowych. Kolejnych 5 publikacji, w których dr Zabrzyński był pierwszym autorem, stanowiło podstawę rozprawy doktorskiej, obejmującej wielokierunkową oceną patologii ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia w przebiegu tendinopatii. W ujęciu parametrycznym, skumulowany *impact factor* tych publikacji wynosi 3,985 i 107 punktów wg MEiN. Ponadto Habilitant jest w tym okresie autorem lub współautorem 7 doniesień zjazdowych.

Po uzyskaniu stopnia doktora kandydat był autorem oraz współautorem 21 pełnotekstowych publikacji, z których 5 stanowi cykl powiązanych ze sobą artykułów wchodzących w skład głównego osiągnięcia naukowego. Prace te zostały opublikowane w uznanych, impaktowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym o profilu klinicznym a Habilitant był we wszystkich pierwszym i korespondencyjnym autorem. Sumaryczny współczynnik oddziaływania IF, publikacji wchodzących w skład głównego osiągnięcia naukowego wynosi 21,34 i 630 punktów wg MEiN. Poza głównym osiągnięciem naukowym Habilitant był autorem lub współautorem 16 publikacji naukowych o sumarycznym IF = 54.582 i 1376 wg MEiN.

Ponadto na dorobek Pana dr. Zabrzyńskiego składa się współautorstwo rozdziału w monografii naukowej, wydanej przez wydawnictwo ujęte w wykazie, sporządzonym zgodnie z

przepisami wydanymi na podstawie p.s.w.n. art. 267 ust. 2 pkt 2 oraz czynny udział w 17 konferencjach krajowych jak i zagranicznych.

W ujęciu parametrycznym skumulowany *impact factor* wszystkich publikacji habilitanta wynosi 79,910 w tym 75,925 po doktoracie, a łączna liczba punktów KBN/MNiSW, dla przedstawionego dorobku 2113.000 . Według naukowej bazy *Web of Science* oraz *Scopus* prace Habilitanta cytowano odpowiednio 78 i 80 razy, a indeks Hirscha wynosi 6.

Iia. Ocena merytoryczna dorobku naukowego poza cyklem publikacji składających się na główne osiągnięcia naukowe

Dr Jan Tomasz Zabrzyński rozpoczął pracę naukową będąc jeszcze studentem kierunku lekarskiego Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W ramach zajęć dodatkowych, prowadzonych w Katedrze Patomorfologii Klinicznej, zdobył pierwsze umiejętności z zakresu technik mikroskopowych oraz analizy i interpretacji obrazu mikroskopowego. Powyższe umiejętności, w połączeniu ze zdobywanym doświadczeniem klinicznym, zaowocowały pierwszymi publikacjami poświęconymi patologii ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia. Rosnące zainteresowania Habilitanta zagadnieniami związanymi z medycyną sportową oraz małoinwazyjnymi technikami leczenia schorzeń narządu ruchu spowodowały, że postanowił skoncentrować swoje badania nad zagadnieniami związanymi z patologią ścięgien. Współpraca z zespołem prof. Aliny Grzanki z Katedry Histologii i Embriologii Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy pozwoliła kandydatowi na rozszerzenie zakresu umiejętności o ocenę struktury ścięgna na poziomie mikroskopu elektronowego, co zaowocowało publikacjami dotyczącymi patogenezy chorób ścięgna. Zagadnienia w nich poruszane stały się podstawą pracy doktorskiej, opartej na cyklu pięciu publikacji o sumarycznym IF = 3,985 i 75 punktach wg MEiN. W powyższym cyklu prac autor skupił się na ocenie odpowiedzi zapalnej oraz ocenie procesu neowaskularyzacji ścięgna w przebiegu tendinopatii. Dr Zabrzyński poddał badaniu wewnątrzstawowe fragmenty ścięgien pobranych od chorych z rozpoznaniem tendinopatii ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia, którzy zostali zakwalifikowani do leczenia operacyjnego. Zostały one ocenione poprzez analizę z zastosowaniem standardowych metod barwienia histologicznego oraz markerów immunohistochemicznych, przy pomocy mikroskopu świetlnego i transmisyjnego mikroskopu elektronowego. Powyższa analiza wykazała zaawansowane

zmiany zwyrodnieniowe ścięgien z cechami apoptozy tenocytów i chaotycznym rozplemem kapilar. Sformułowany na podstawie prac wniosek wskazujący na brak zależności pomiędzy dolegliwościami bólowymi i zmianami zapalnymi w badanych tkankach jest bardzo cenny z klinicznego punktu widzenia i był wielokrotnie cytowany w publikacjach o zasięgu międzynarodowym.

Podstawowy profil badawczy dr. Zabrzyńskiego, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk medycznych, dotyczył dalszych badań poświęconych patologii ścięgien mięśnia dwugłowego ramienia i stosowanych metod ich leczenia. W powyższym zakresie opublikował, jako pierwszy autor, pracę poświęconą autotenozy ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia po zabiegu artroskopowej tenotomii. Kolejne dwie prace były poświęcone ocenie wpływu palenia tytoniu na zmiany zwyrodnieniowe ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia i szeroko rozumianej patologii ścięgna mięśnia podkolanowego. Druga z wymienionych publikacji w sposób wielowymiarowy podejmuje temat patologii ścięgna mięśnia podkolanowego. Powyższy problem jest znacznym wyzwaniem diagnostycznym i terapeutycznym dla klinicystów. Przedstawienie w kompleksowy sposób aktualnego stanu wiedzy w tym zakresie jest bardzo cenne z klinicznego punktu widzenia i pozwala uznać autora za eksperta w obszarze wymienionego zagadnienia. Kolejna praca, w której Habilitant był współautorem dotyczyła mini-inwazyjnej techniki przezskórnej szycia uszkodzonego ścięgna Achillesa. Przedstawiono w niej unikatowe zastosowanie śródoperacyjnego badania USG celem lokalizacji nerwu łydkowego, co pozwoliło na znaczną redukcję uszkodzeń tego nerwu.

Współpraca z naukowcami z Kliniki Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zaowocowała współautorstwem w pracach poświęconych problemowi zużycia endoprotez i antybakteryjnych właściwości implantów, które to badania były finansowane z grantów badawczych. W tym miejscu należy podkreślić, wyjątkową umiejętność Habilitanta do nawiązywania efektywnej współpracy z zewnętrznymi jednostkami badawczymi co świadczy, między innymi, o dużej atrakcyjności proponowanej tematyki badań i potencjału naukowego kandydata. Współpraca z Kliniką Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zaowocowała także szeregiem prac klinicznych poświęconych zastosowaniu technik artroskopowych w leczeniu schorzeń stawu kolanowego. Habilitant jest współautorem endoskopowej metody ewakuacji krwiaka łydki, w asyście badania endoskopowego. Jest także współautorem pracy podsumowującej 10 letni okres obserwacji pacjentów leczonych z powodu zapalenia fałdu przyśrodkowego błony maziowej powodującego tzw. konflikt szelfowy. Wnioski z pracy, przedstawiające związek dolegliwości

bólowych ze słabą kontrolą motoryczną rzepki, zostały opublikowane w prestiżowym czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. Kolejna wielośrodkowa praca, w której Habilitant jest współautorem, została poświęcona wynikom klinicznym pierwotnej naprawy uszkodzonego więzadła krzyżowego przedniego. Autorzy porównują w pracy wyniki rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego z zastosowaniem autograftu z wynikami pierwotnej naprawy więzadła. W 2 letnim okresie obserwacji nie zaobserwowali istotnych różnic pomiędzy porównywanymi grupami wskazując na przydatność stosowanej techniki pierwotnej naprawy uszkodzonego więzadła.

Współautorstwo w dwóch pracach przeglądowych, poświęconych leczeniu choroby zwyrodnieniowej stawów przy zastosowaniu osocza bogatopłytkowego oraz terapii genowej, potwierdza szerokie spektrum zainteresowań naukowych habilitanta i zaangażowanie w bardzo aktualną problematykę leczenia szeroko rozumianych procesów degeneracyjnych narządu ruchu.

W ramach badań prowadzonych w Katedrze Patomorfologii Klinicznej habilitant był także zaangażowany w pracę dotyczące poszukiwania markerów prognostycznych raka trzustki. We wnioskach sformułowanych na podstawie prowadzonych badań stwierdzono, że ekspresja białek KIF 11, KIF 14 oraz cyklin F, RRM2, and SPLD1 korelowała z wynikami klinicznymi leczenia oraz przeżywalnością pacjentów. Zajęcie się powyższym zagadnieniem świadczy o szerokich zainteresowaniach naukowych kandydata, które wykraczają poza główne kierunki badań.

Ostatnim z etapów pracy badawczej są doświadczenia poświęcone patologii śródbłonna naczyń. Otwierają drogę do dalszych badań w zakresie neoangiogenezy w ścięgnach, które z pewnością w przyszłości zaowocują interesującym i wartościowymi wynikami.

Podsumowując, lata pracy dr Zabrzyńskiego, poczynając od momentu zakończenia studiów do chwili obecnej, uważam za owocne. Biorąc pod uwagę przedstawione osiągnięcia należy uznać, że Habilitant stał się ekspertem w zakresie badań poświęconych schorzeniom degeneracyjnym narządu ruchu. Omówione powyżej wyniki badań pozwalają uznać, że kandydat wniósł w tym zakresie znaczny wkład w rozwój nauk medycznych. Większość wymienionych powyżej badań realizował we współpracy z Kliniką Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu oraz Katedrą Patomorfologii Klinicznej, Collegium Medicum, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Należy zatem uznać, że spełnia tym samym wymóg zawarty w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dotyczący istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni.

Iib. Ocena cyklu publikacji stanowiących podstawę habilitacji

Iib.1. ocena formalna

Cykl 5 prac pt. „Badania nad przewlekłymi chorobami ścięgien z uwzględnieniem roli palenia tytoniu w ich patogenezie oraz oceną przydatności aktualnych metod diagnostycznych i terapeutycznych” został opublikowany w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, takich jak: *Therapeutic Advances in Chronic Disease- Sage Journals* (2 publikacje), *Journal of Clinical Medicine - MDPI* (1 publikacja), *Applied Sciences - MDPI* (1 publikacja) oraz *Journal Of Clinical medicine - MDPI* (1 publikacja). Wszystkie wymienione czasopisma znajdują się na liście Journal Citation Reports a łączny współczynnik oddziaływania (IF) dla powyższych prac wynosi: **21,343** i **630** pkt. MNiSW.

Deklarowany, w załączonych oświadczeniach, udział współautorów niniejszych prac wskazuje na wiodącą rolę Habilitanta w: formułowaniu problemów badawczych, opracowaniu koncepcji pracy, zbieraniu danych, analizie statystycznej, interpretacji wyników, edycji manuskryptów, przygotowaniu manuskryptów do wysłania oraz poprawkach artykułów zgodnie z otrzymanymi wskazówkami od edytora i recenzentów.

Pod względem formalnym należy uznać przedstawiony dorobek naukowy za poważny i dobrze udokumentowany a wszystkie artykuły stanowiące osiągnięcie zostały opublikowane w czasopismach ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Iib.2. ocena merytoryczna

Dolegliwości bólowe stawu ramiennego są częstym klinicznym problemem dotyczącym prawie 1/4 populacji osób powyżej 70 roku życia. W tej grupie chorych zmiany degeneracyjne głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia występują u znacznego odsetka pacjentów i nadal stanowią istotny problem zarówno diagnostyczny jak i terapeutyczny. Mimo wprowadzenia nowoczesnych technik leczenia artroskopowego nadal u prawie 1/4 leczonych pacjentów z rozpoznaniem tendinopatii ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia wyniki leczenia nie są zadowalające a rola degeneracyjnie zmienionego ścięgna w powstawaniu dolegliwości bólowych jest nie do końca wyjaśniona. Wzrost ekspresji genów

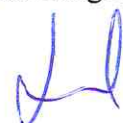

odpowiedzialnych za syntezę prozapalnych cytokin takich jak IL1B, IL1B, TNF oraz enzymów katabolicznych obserwuje się jedynie w części komórek izolowanych ze zmienionych degeneracyjnie ścięgien. Jednocześnie często wskazuje się na związek między powstawaniem dolegliwości bólowych a procesem neowaskularyzacji ścięgna. W świetle tym podjętą tematyka badań można uznać nie tylko za uzasadnioną ale także bardzo aktualną.

Cel badań, których wyniki Habilitant opublikował w cyklu pięciu prac został sformułowany jasno. Pierwszy obszar prac dotyczył zależności pomiędzy paleniem tytoniu, a procesem neowaskularyzacji i zmianami degeneracyjnymi tkanki ścięgnistej w przewlekłej tendinopatii ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia. Drugi obszar badań dotyczył modyfikacji protokołów terapeutycznych w patologii ścięgien barku w celu poprawy wyników klinicznych leczenia.

W pierwszej pracy z cyklu, Habilitant poddał badaniu materiał tkankowy pochodzący od 40 pacjentów, którzy poddani zostali artroskopii stawu ramiennego z powodu przewlekłej tendinopatii ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia. W analizie dr Zabrzyński uwzględnił dane dotyczące statusu palenia, ilości wypalanych papierosów oraz wskaźnik paczko-lat. Bazując na zdobytym wcześniej doświadczeniu związanym z zastosowaniem metod immunohistochemicznych w ocenie patologicznego łożyska naczyniowego ścięgien Habilitant wykazał, że index gęstości kapilar w tkance ścięgnistej był najwyższy u pacjentów niepalących, a najniższy u aktywnych palaczy. W badaniu mikroskopowym u palaczy zaobserwował obszary zdeorganizowanej tkanki ścięgnistej o amorficznej strukturze, bogatej w gęsto upakowane niekolagenowe składniki macierzy pozbawione naczyń krwionośnych. Przy użyciu wymienionych metod nie udało się jednak wykazać korelacji palenia tytoniu z przedoperacyjną oceną funkcjonalną pacjentów. Nie udało się również wykazać związku pomiędzy badanymi wskaźnikami funkcjonalnymi i natężeniem procesu neowaskularyzacji.

W kolejnej pracy Habilitant rozszerzył zakres badań pobranych śródoperacyjnie fragmentów ścięgien. Poza ustaleniem stopnia natężenia procesu neowaskularyzacji ocenił dodatkowo morfologię tenocytów, architekturę kolagenu i akumulacje składników niekolagenowych macierzy. Do oceny powyższych struktur zastosowała skalę Bodnar, która została dla potrzeb badania zmodyfikowana. Dzięki temu udało się Habilitantowi wykazać związek nasilenia zmian degeneracyjnych w zmodyfikowanej skali Bodnar ze wskaźnikami palenia uwzględniającymi liczbę lat palenia, ilość papierosów wypalanych dziennie oraz wskaźnikiem paczko-lat. Wprowadzona modyfikacja pozwoliła na potwierdzenie zależności pomiędzy rozległością uszkodzenia ścięgien stożka rotatorów a z wynikiem funkcjonalnym wg skali ASES. Dzięki temu Habilitant sformułował bardzo wartościowe z klinicznego punktu

widzenia hipotezy, że prawidłowa angiogeneza jest istotnym czynnikiem decydującym o wyniku leczenia uszkodzeń stożka rotatorów. Należy podkreślić, że wnioski z omawianej pracy, wskazujące na związek pomiędzy paleniem papierosów i wynikiem leczenia operacyjnego, są wnioskami oryginalnymi, które zostały opublikowane po raz pierwszy.

W kolejnej pracy dr Zabrzyński ocenił wpływ palenia tytoniu na wyniki funkcjonalne po artroskopowych naprawach uszkodzeń wielościęgnistych stawu ramiennego. Do badania zakwalifikowano 59 pacjentów z rozpoznaniem uszkodzenia ścięgien stożka rotatorów oraz ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia. Pooperacyjne wyniki funkcjonalne zostały oceniane z użyciem American Shoulder and Elbow Surgeons Score (ASES) oraz University of California at Los Angeles (UCLA) Shoulder Score. Dodatkowo analizie poddano natężenie dolegliwości bólowych na podstawie skali VAS. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono związek wskaźników palenia ze stopniem natężenia bólu w oparciu o skalę VAS. W ocenie wyników funkcjonalnych leczenia nie udało się wykazać statystycznie znamiennej różnicy pomiędzy grupą palaczy i niepalących ale potwierdzono statystycznie istotne zależności palenia tytoniu z występowaniem masywnych uszkodzeń stożka rotatorów. Należy w tym miejscu podkreślić, że jest to pierwsze badanie, którym opisano wpływ palenia tytoniu na wyniki po kompleksowych naprawach złożonych uszkodzeń stożka rotatorów.

Czwarta praca z cyklu jest pracą przeglądową. Autorzy ocenili w niej aktualny stan wiedzy na temat zastosowania skali Bodnar w histopatologicznej ocenie postępów terapeutycznych, po zastosowaniu terapii osoczem bogatopłytkowym. Wnioski sformułowane na podstawie badania potwierdzają zasadność przeprowadzonej przez Habilitanta modyfikacji skali Bodnar.

W ostatniej publikacji oceniono wpływ modyfikacji metod operacyjnych oraz protokołu pooperacyjnego rehabilitacji na wyniki kliniczne u pacjentów z przewlekłą tendinopatią ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia. Porównując grupę chorych u których dokonano tenotomii z grupą u których wykonano zabieg tenodezy stwierdzono, że pacjenci poddani tenotomii zgłaszali częściej powrót do poprzedniej aktywności sportowej. Jednocześnie w grupie, w której wykonano zabieg tenotomii częściej zaobserwowano występowanie bólów nocnych ramienia i dodatnich testów charakterystycznych dla patologii ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia.

Podsumowując, wartość naukową przeprowadzonych przez dr. Zabrzyńskiego badań oceniam wysoko zarówno pod względem poznawczym jak i aplikacyjnym. W obszarze badań dotyczących zależności pomiędzy paleniem tytoniu, a procesem neowaskularyzacji i zmianami degeneracyjnymi tkanki ścięgnistej, w przewlekłej tendinopatii ścięgna głowy długiej mięśnia

dwugłowego ramienia, habilitant wykazał, że palenia tytoniu upośledza procesu tworzenia sieci kapilar i zaburza proces prawidłowej regeneracji tkanki ścięgnistej. Zmiany degeneracyjne w tkance ścięgnistej, wg. oceny w oparciu o autorsko-zmodyfikowaną skalę Bonar, korelowały ze wskaźnikami palenia, wynikiem funkcjonalnym wg skali ASES oraz stopniem rozległości uszkodzenia ścięgien stożka rotatorów. W drugim obszarze badań, dotyczącym modyfikacji protokołów terapeutycznych w patologii ścięgien barku, Habilitant wykazał, że artroskopowa tenotomia ścięgna bicepsa wartościową procedurą a wzbogaconą o spersonalizowany protokół rehabilitacji pooperacyjny, zapewnia bardzo dobre wyniki funkcjonalne, szczególnie w grupie pacjentów po 50 roku życia. Na płaszczyźnie metodologicznej, prowadząc poszczególne eksperymenty, Habilitant poruszał się swobodnie w obszarze stosowanych technik analitycznych. Przedłożony do oceny cykl 5 publikacji jest powiązany tematycznie i jest dowodem dojrzałości naukowej wyrażającej się w formułowaniu oraz realizacji interesujących projektów badawczych.

Ocena dorobku naukowego Habilitanta nie byłaby pełna gdybym pominął elementy słabsze do których należy z pewnością słabo zaznaczona spójność przedstawionego cyklu prac z niejasno sformułowaną hipotezą całego projektu badawczego. Wymienione przeze mnie uwagi nie wpływają natomiast w żaden istotny sposób na wysoką ocenę prowadzonych badań oraz uzyskanych rezultatów, które należy uznać za wartościowe.

III. Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej

Pan dr. n. med. Jan Tomasz Zabrzyński posiada bogate doświadczenie dydaktyczne. Będąc zatrudnionym w kolejnych jednostkach uniwersyteckich, w charakterze wolontariusza, prowadził wykłady i seminaria w Klinice Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii dla studentów Wydziału Lekarskiego. W ramach pracy w Katedrze Histologii i Embriologii, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prowadził wykłady fakultatywne z zakresu histologii tkanki ścięgnistej, dla studentów I roku Wydziału Lekarskiego. W ramach umowy cywilno-prawnej prowadził zajęcia w Katedrze Patomorfologii dla studentów II, III oraz IV Wydziału Lekarskiego. Ponadto, brał czynny udział w kształceniu podyplomowym lekarzy, specjalizujących się w ortopedii i traumatologii narządu ruchu, prowadząc wykłady w ramach kursu specjalizacyjnego CMKP pt. „Chirurgia kolana”. Niestety Habilitant nigdzie nie podał wymiaru godzinowego prowadzonych zajęć. W ramach aktywności popularyzującej naukę dr

Zabrzyński wykazał się aktywnością publikując liczne prace popularno-naukowe w serwisach internetowych.

Habilitant, w ramach działalności organizacyjnej, był członkiem komitetu organizacyjnego Sympozjum „Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja - co rezydent i specjalista wiedzieć powinni. Leczenie naprawcze i rekonstrukcyjne w traumatologii sportowej – wybrane zagadnienia” 2019r. Ważnym elementem sylwetki dr. Zabrzyńskiego są również Jego prace na rzecz środowiska naukowego, w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Był recenzentem 45 prac naukowych opublikowanych w 16 czasopismach, pełnił funkcje edytora gościnnego w czasopismach Applied Science oraz Osteology. Ponadto, był recenzentem jednej pracy magisterskiej. Od 2013 roku do chwili obecnej jest członkiem Polskiego towarzystwa Ortopedycznego. Poza tym jest członkiem European Society for Sports Traumatology, Knee Surgery and Arthroscopy, Polskiego Towarzystwa Artroskopowego, European Society for Surgery of the Shoulder and the Elbow oraz European School for Training in Orthopaedics. Przedstawione powyżej osiągnięcia wskazują na znaczne zaangażowanie dr. Zabrzyńskiego w działalność dydaktyczną oraz organizacyjną, nie tylko w obrębie macierzystych uczelni ale przede wszystkim w szeroko rozumianym krajowym oraz międzynarodowym środowisku naukowym.

IV. Wniosek końcowy

Podsumowując, pragnę podkreślić, że dorobek naukowy dr. n. med. Jana Tomasza Zabrzyńskiego, w tym przede wszystkim cykl pięciu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe pt. „Badania nad przewlekłymi chorobami ścięgien z uwzględnieniem roli palenia tytoniu w ich patogenezie oraz oceną przydatności aktualnych metod diagnostycznych i terapeutycznych” oceniam wysoko. Zainteresowania naukowe Habilitanta wpisują się w nurt nowoczesnych nauk medycznych, rozwijających się na granicy obszarów badawczych zarówno podstawowych jak i klinicznych. Badania prowadzone przez dr Zabrzyńskiego uważam za w pełni uzasadnione a przedstawione wyniki oraz wnioski za znaczące w kwestii poznawczej i aplikacyjnej. W mojej ocenie Habilitant, w swoim rozwoju naukowym, osiągnął wysoki poziom samodzielności intelektualnej, zarówno w zakresie poszukiwania problemów

naukowych, ich rozwiązywania oraz formułowania wniosków o charakterze zarówno szczegółowym jak i ogólnym.

Dorobek naukowy dr. n. med. Jana Tomasza Zabrzyńskiego, przedstawione osiągnięcie badawcze oraz aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, spełniają warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Z tego względu wnioskuję o dopuszczenie dr. n. med. Jana Tomasza Zabrzyńskiego do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

dr hab. n. med. Piotr Łuczkiwicz

KIEROWNIK
II Klinika Ortopedii
i Traumatologii Narządu Ruchu
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
Piotr Łuczkiwicz
dr hab. n. med. Piotr Łuczkiwicz

